

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v prosinci 2013 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v prosinci a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 953 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 462 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 286 podniků obchodu a 631 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v prosinci hodnocení současné celkové **ekonomické situace** nezměnilo. 32,3 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 61,9 % jako uspokojivou a 5,8 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 65,2 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu se 6,6 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby nábytku, výroby koksů a rafinovaných ropných výrobků a výroby textilií. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 28,2 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení současné **celkové poptávky** se nezměnilo také, hodnocení **zahraniční poptávky** se mírně snížilo. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 80,2 % tržeb, respondenti se 5,2 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti s 14,6 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů se 77,7 % tržeb, jako nízká u respondentů s 16,6 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 5,7 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 89 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 80,7 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 13,4 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti se 5,9 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 79,1 % tržeb, u 14,1% za nízkou a u 6,8 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků s 20,3 % tržeb, poklesla u 5,9 % podniků a u podniků se 73,8 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů se 20,2 % tržeb, snížení se týkalo podniků se 6,7 % a neměnnost podniků se 73,1 % tržeb.

Zásoby hotových výrobků se podle respondentů nezměnily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 86,1 % tržeb za normální v sezóně. Podniky se 11,2 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky se 2,7 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 93,9 % tržeb za normální v sezóně.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro příští **tři i šest měsíců** se oproti listopadu nezměnila. Zlepšení **ekonomické situace** v příštích třech měsících očekávají podniky s 11,9 % a zhoršení respondenti se 4,9 % tržeb, beze změny s 83,2 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situace zlepší u 11,3 % respondentů, u 5,5 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků se 83,2 % tržeb.

1) Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích **šest měsíců** respondenti se 21,2 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení se 3,8 % a respondenti představující 75 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 72 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků s 23,7 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 4,3 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů se 73,4 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti se 16,3 % a se snížením respondenti s 10,3 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 18 % tržeb, snížení očekává 10,7 % respondentů a neměnnost 71,3 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů se 14,2 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 77 % za celý soubor a snížení exportu očekává 8,8 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 16,2 % tržeb, pokles respondenti s 10 % tržeb a respondenti se 73,8 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů s 11,3 %, ke změnám nedojde u 79,9 % a snížení dovozu předpokládají podniky se 8,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 12,9 % respondentů zvýšení dovozu, 10 % snížení a 77,1 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 81,1 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 16,5 % a nedostatečné u podniků s 2,4 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů se 78,7 % tržeb, více než dostatečné u 18,6 % a nedostatečné u 2,7 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce mírný růst tempa **výrobní činnosti** a neměnnost **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 25,1 % tržeb, se snížením počítá 7,1 % respondentů a respondenti se 67,8 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 21,4 % tržeb, neměnný vývoj 70,5 % respondentů a pokles výroby 8,1 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu se 14,9 % počtu zaměstnanců. Respondenti se 74,8 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 10,3 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 12,4 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 11,5 % tržeb a s neměnností u 76,1 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 13,5 % tržeb, snížit u 9,4 % tržeb a 77,1 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 20,7 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 9,3 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 90,1 % počtu respondentů, u 5,7 % selepší a u 4,2 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 46,5 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 10,1 % a snížení 13,8 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 29,6 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se celkově oproti minulému měsíci nezměnilo a oproti hodnotám z prosince 2012 je vyšší.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebních** podnicích se hodnocení současné **ekonomické situace** respondentů v prosinci nezměnilo. Hodnocení **celkové poptávky** v prosinci se oproti listopadu téměř nezměnilo. V prosinci hodnotilo 14,3 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 62,4 % jako uspokojivou a 23,3 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 19,8 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 19,7 % respondentů a u ostatních (se 60,5 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti se 28,4 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 71,3 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za nižší a 0,3 % za vyšší.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 3,7 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se zvýšila. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat **v příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů se 52,2 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti se 6 % stavebních prací a zhoršení se 41,8 %.

V příštích šesti měsících by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 16,2 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti se 36,4 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 47,4 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce mírné zlepšení ve vývoji **stavební činnosti**, ale neuvažují s růstem **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 10 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů se 50,3 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky se 39,7 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 53,8 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 1 % respondentů a snížení 45,2 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 68 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 56,6 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 2,3 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 0,7 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 29,7 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 42,7 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 7,8 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 8,1 % své produkce, neměnnost u 71,8 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 20,1 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 29,4 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 17,4 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 45,9 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 7,7 % a snížení 14,4 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 32 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících) se celkově oproti minulému měsíci mírně snížilo a je nižší než v prosinci 2012.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se v prosinci hodnocení současné **ekonomické situace** respondentů oproti listopadu zvýšilo. Jako dobrou hodnotilo v prosinci **ekonomickou situaci** svého podniku 24,4 % respondentů, 67 % jako odpovídající sezóně a 8,6 % jako špatnou. Zásoby se snížily. Současný **stav zásob** hodnotilo 94,1 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 4,1 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti se 13 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy se 80,5 % tržeb a s 6,5 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 59,8 % respondentů, 18,7 % očekává růst a 21,5 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 83,7 % tržeb, 2,7 % předpokládá pokles a 13,6 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se zvýšila. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky s 34,8 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 54,3 % žádné změny nepředpokládají a 10,9 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) se meziměsíčně zvýšilo, ale v meziročním srovnání je nižší.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** (vč. bankovního sektoru) se v prosinci hodnocení současné **ekonomické situace** oproti listopadu téměř nezměnilo. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 50 % respondentů jako dobrou, 47,9 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 2,1 % jako špatnou.

Hodnocení **poptávky** v prosinci se zvýšilo, její očekávání pro příští **tři měsíce** se zvýšila také. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 18,8 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 75,3 % respondentů a 5,9 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 89,5 % respondentů, růst cen 7,1 % respondentů a 3,4 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 20,3 % respondentů, neměnnost 77,2 % a růst počtu zaměstnanců 2,5 % respondentů. Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se mírně snížila, pro příštích **šest měsíců** se téměř nezměnila.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb konstruované jako průměr tří sezónně očištěných ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se meziměsíčně i meziročně zvýšilo.